19. HADİS

ÖLÜMÜ HATIRLAMAK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« أَكْثِرُوا ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ » يَعْنِي الْمَوْتَ

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Zevkleri bıçak gibi keseni -ölümü- çok hatırlayın!"[19]

Açıklamalar

Hazreti Ömer'in oğlu ve Efendimiz'in duygulu sahâbîsi Abdullah İbni Ömer diyor ki: Bir gün Resûl-i Ekrem'in yanında bulunuyordum. Ensardan bir adam gelip selâm verdikten sonra:

- Yâ Resûlallah! Hangi mümin daha faziletlidir? diye sordu.

Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem de:

- "Ahlâkı en iyi olan mümin", diye cevap verdi.

19 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:580 (Tirmizî, Zühd 4. Ayrıca bk. Nesâî, Cenâiz 3; İbni Mâce, Zühd 31)

Açıklamalar

O zât yine:

- Yâ Resûlallah! Hangi mümin daha zekidir? diye sorunca:

- "Ölümü en çok hatırlayıp ölümden sonrası için en iyi hazırlık yapanlar zeki adamlardır" buyurdu (İbni Mâce, Zühd 31).

Burada "Acaba dünya için çalışmak, servet sahibi olmak kötü bir şey midir?" diye bir soru akla gelebilir. Güzel dinimiz, dünya ile âhiret arasında mükemmel bir denge kurmuştur. Allah'ı ve âhireti unutmamak şartıyla para kazanıp zengin olmak iyi bir davranış olarak görülmüştür. Zengin sahâbîlerin İslâmiyet'e ve Müslümanlara yaptığı hizmetler mâlumdur.

Öyleyse hadislerde ölümü hatırlamaya ve dünyaya sırt çevirmeye niçin teşvik edilmiştir?

Ölüm düşüncesi, insanın dünyaya büsbütün bağlanmasına ve âhireti unutmasına engel olur. Ölümü hatırlayan insan, servetini Allah'ın rızâsına uygun yerlere harcar. Hatta bu düşünce, parasını hiçbir yere harcamayan cimrileri uyarır, onları kendilerine getirir.

Dünyaya sırt çevirmek demek, dünyanın câzibesine kapılıp ona kul, köle olmamak demektir. Dünyaya sırt çeviren kimse, onun insanı baştan çıkaran oyunlarına gelmemiş olur.

Demek ki kötü olan dünya değildir. Kötü olan, insanın Allah'a boyun eğmesine engel teşkil eden dünyevî arzu ve isteklerdir. Bu arzu ve istekleri frenleyen, onları törpüleyip faydalı hale getiren duygu ise, Efendimiz'in tavsiye buyurduğu gibi ölümü sık sık hatırlamaktır.

Hadis-i şerif bize şu gerçeği öğretiyor: Dünya sevgisi, çok yaşama arzusu, zengin olma hırsı o kadar kuvvetli duygulardır ki, o duyguları zararsız hale getirebilecek yegâne ilaç, kuvvetli dozdaki ölüm fikridir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Ölüm düşüncesi insana Allah'ı ve ahireti hatırlatır.
2. Ahirete yönelik hazırlığı bulunmayanlar ile günah bataklığına saplanıp kalanları, ölüm fikri sarsıp kendine getirir.